

LESPROGRAMMA

ONDERBOUW VO

CestMocro

CestMocro

Traditionele nieuwsmedia zijn al lang niet meer de enige bron van nieuwsvoorziening. Zeker niet bij een groot deel van de jongeren. In plaats van uit het journaal of kranten halen zij het laatste nieuws vaker van sociale media en nieuwsplatformen die hierop actief zijn. Of deze nieuwsplatformen zich daadwerkelijk nieuwsplatformen mogen noemen, zijn de meningen over verdeeld.

Voorstanders steunen het 'andere geluid' dat deze kanalen brengen ten opzichte van de traditionele media, tegenstanders vinden de platformen juist te eenzijdig en niet-objectief in hun nieuwsvoorziening.

Toch kan men niet meer om deze platformen heen. En de kloof tussen jongeren en media lijkt steeds groter te worden; journalistiek nieuws wordt door jongeren steeds minder geconsumeerd, NOS Stories, vooral actief op socials als enige uitzondering.

Deze les laat de leerlingen nadenken over hun eigen nieuwsconsumptie en die van de volwassenen om hen heen, ze analyseren met elkaar een artikel over het populaire platform CestMocro en leren meer over het onderbouwen van hun eigen mening en het genre column.

Begrippenlijst

Column

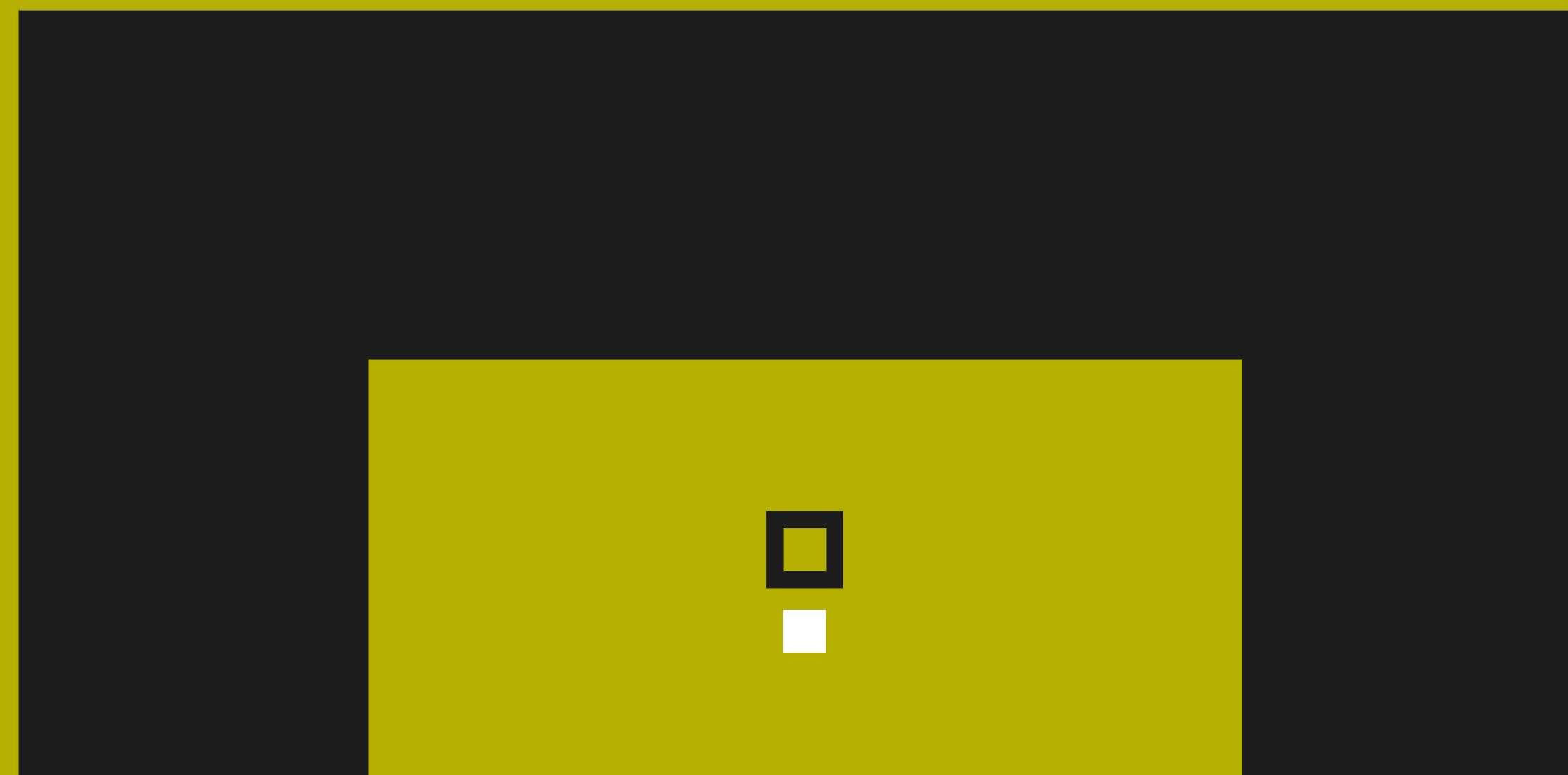
Een column is een regelmatig verschijnend kort artikel waarin de columnist op een eigen, persoonlijke manier zijn commentaar geeft op een actueel onderwerp. Dat commentaar is vaak kort, goed, onverwachts en kritisch geschreven en op een humoristische of geërgerde manier. Regelmatig vind je ook een extra regel tekst bij een column, bijvoorbeeld: 'De mening van de columnist is geen weergave van de mening van de redactie.' Dit benadrukt dat de verantwoordelijkheid voor de inhoud van de column bij de columnist ligt, en niet bij krant.

Censuur

Censuur is het onderdrukken of controleren van informatie, ideeën, of meningen door een autoriteit, zoals een overheid, instelling of bedrijf. Dit kan betekenen dat bepaalde inhoud verboden wordt, beperkt toegankelijk is, of alleen in aangepaste vorm mag worden verspreid.

Benodigheden:

- Digibord
- Kranten of websites van nieuwstitels

VO onderbouw

Lesduur - 3 lesonderdelen van 20 tot 50 minuten

Journalistiek, Nederlands, Maatschappijleer

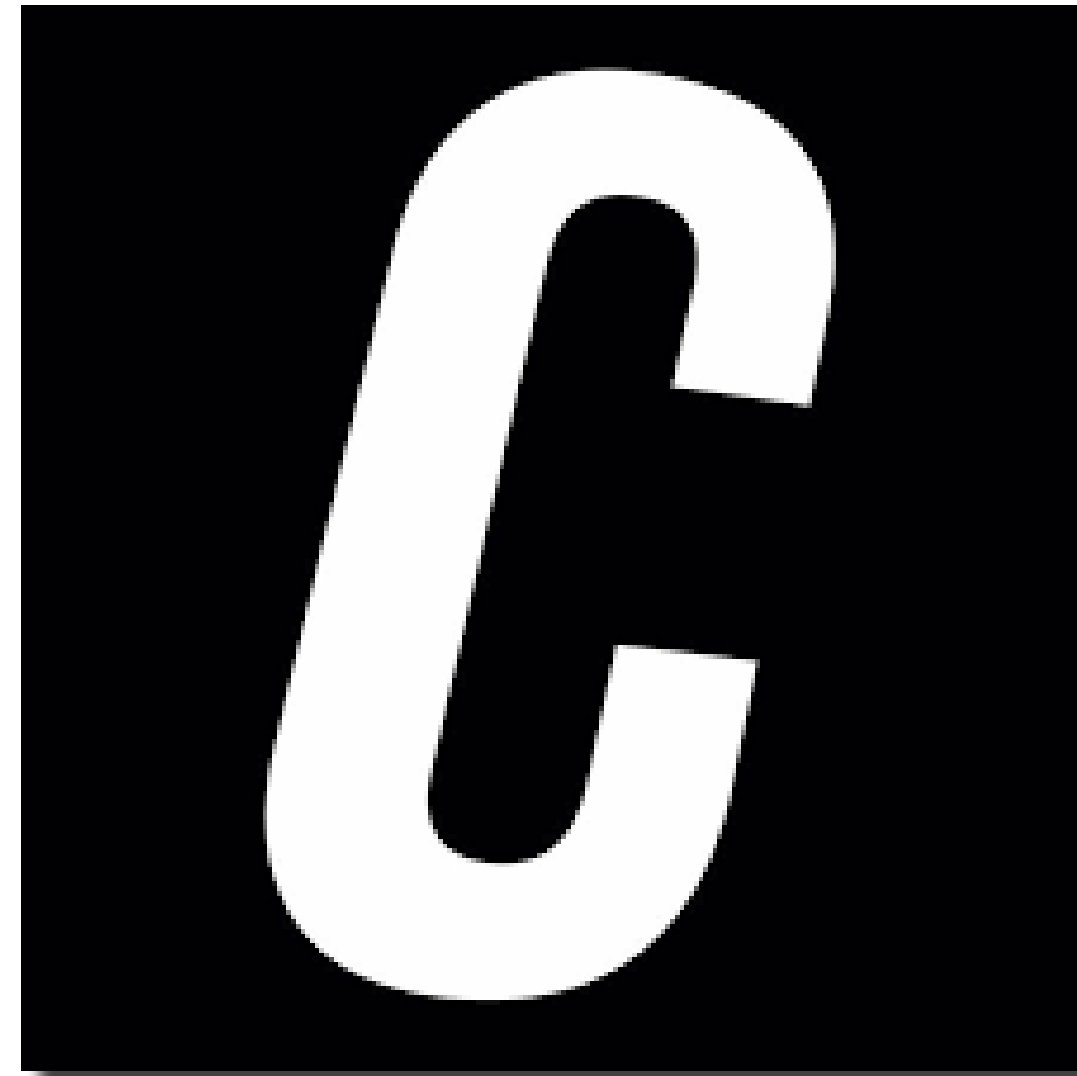

CestMocro, social media

CestMocro

Hoe kom jij aan je nieuws? Waar oudere generaties het laatste nieuws vaak kijken en lezen tijdens het journaal en in kranten, lijkt de kloof tussen jongeren en deze traditionele media steeds groter te worden. Zij volgen het nieuws vaak grotendeels via sociale media en de platformen die daarop actief zijn, bijvoorbeeld CestMocro. Voorstanders van deze platformen vinden het goed dat ze er zijn omdat ze een 'ander geluid' laten horen, tegenstanders vinden juist dat ze niet objectief genoeg zijn; ze laten met andere woorden hun eigen mening te veel doorschemeren in hun nieuwsberichten.

In deze les ga je nadenken over de manier waarop je zelf nieuws ontdekt, leest en kijkt. Je gaat een nieuwsartikel over het populaire platform CestMocro analyseren en je leert meer over het onderbouwen van je eigen mening door middel van columns.

Logo CestMocro

OPDRACHT 1

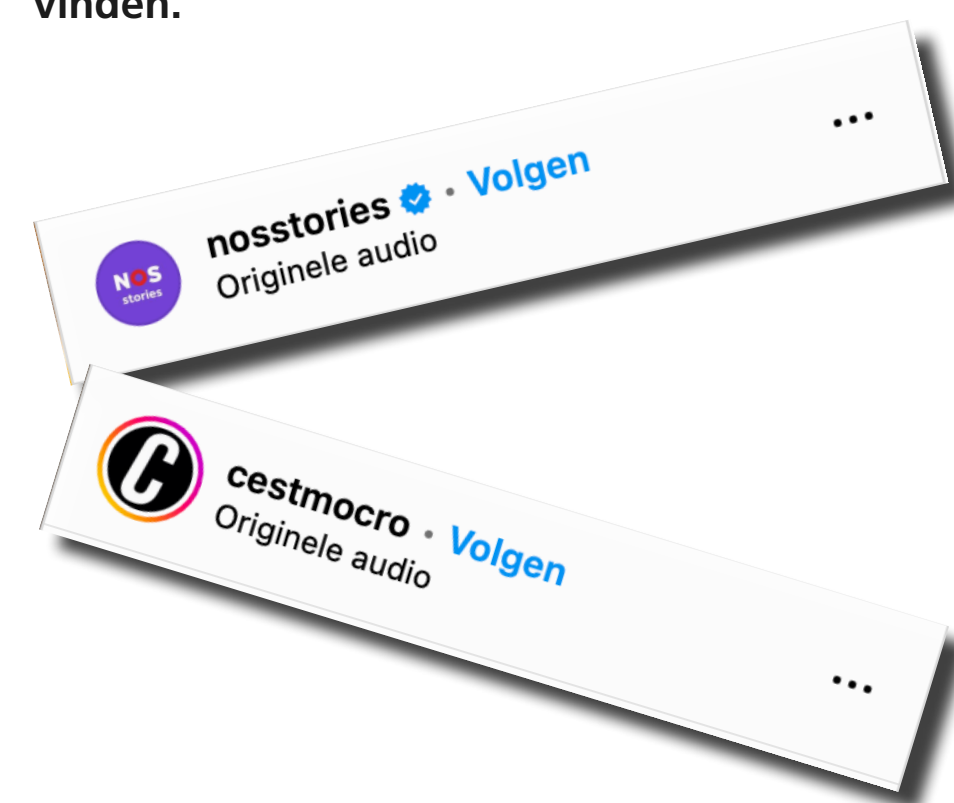
15 - 20 minuten

Censuur?

Door de rellen in Amsterdam na de voetbalwedstrijd tussen Ajax en Maccabi Tel Aviv werd er veel over het platform CestMocro gesproken. Niet alleen door verschillende nieuwsmedia, ook de politiek in Den Haag sprak erover.

Sommige politieke partijen vinden de berichtgeving op dit platform te eenzijdig en zelfs neigen naar haatzaaij en vinden dat het platform verboden moet worden. Veel mensen in Nederland zijn het hier niet mee eens omdat er dan sprake zou zijn van 'censuur'; als de overheid zich ermee gaat bemoeien of gaat bepalen wat er wel en niet mag worden gezegd en/of gepubliceerd.

Bovendien is CestMocro een kanaal dat erg populair is onder jongeren, terwijl oudere generaties hun nieuws vaak op andere plekken vinden.

Klassikaal

- Bekijk de volgende korte video's in de klas:

1. CestMocro

2. NOS Stories

Bespreek met elkaar:

- Wie kent het account CestMocro? (laat de leerlingen vingers opsteken)
- Wie gebruikt dit account om aan nieuws te komen? Of bekijk je het met een andere reden? Zo ja, welke?
- Vind je het een betrouwbare nieuwsbron? Waarom wel/niet? Wat maakt een nieuwsbron betrouwbaar?

Wat is betrouwbaar?

Journalisten kunnen niet alles zomaar opschrijven. Om te beoordelen of nieuws betrouwbaar is, checken journalisten het nieuws onder andere op feiten. Er zijn nog een aantal andere regels waar ze zich aan moeten houden, samen vormen deze regels de 'journalistieke werkwijze'. Een aantal van deze regels:

- **Controleer de informatie die je hebt gekregen**
Zorg ervoor dat je zeker weet dat wat je laat zien of opschrijft waar is. Controleer je informatie.
- **Gebruik meerdere bronnen**
Om ervoor te zorgen dat je het hele verhaal op een juiste manier weergeeft, is het belangrijk om meerdere en verschillende bronnen te raadplegen. Zo laat je beter zien wat er aan de hand is. Laat daarbij verschillende kanten van het verhaal zien.
- **Scheid feiten van meningen**
Als een persoon zijn of haar mening uitspreekt, mag je dat als journalist niet als een feit naar voren brengen. Je moet altijd verschil maken tussen feiten en meningen.
- **Pas hoor en wederhoor toe**
Dit betekent dat je zowel voor- als tegenstanders de mogelijkheid geeft te reageren. Je probeert het verhaal van meerdere kanten te belichten.
- **Vertel wie je bronnen zijn**
Vertel waar je de informatie vandaan hebt en van wie, zodat je informatie controleerbaar is.

Klassikaal / Groepjes

2.1. Klassikaal:

- Lees samen met de klas het artikel uit de bijlage uit het AD van 15 november 2024:
https://www.ad.nl/buitenland/CestMocro-was-een-nieuwsplatform-tot-7-oktober-2023-toen-kozen-anonieme-makers-duidelijk-stelling~ac8e340c/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F&cb=95565652-5b92-4819-bab2-b9fda4d6ad9a&auth_rd=1
- Vraag of er leerlingen zijn die in een paar zinnen kunnen samenvatten waar het artikel over gaat.

2.2. Groepjes:

Beantwoord de volgende vragen:

- Wat is de kritiek op CestMocro?
- Waarom vindt Naomi Mestrum, directeur van Cidi, CestMocro geen nieuwsplatform?
- Van wie krijgt het netwerk steun? In welke vorm?
- Heeft het AD zich bij het schrijven van dit artikel gehouden aan de punten uit de 'Journalistieke werkwijze' uit de introductie van deze opdracht?

OPDRACHT 3

Jouw eigen mening

In de krant zijn er in principe een paar plekken waar meningen te lezen zijn. Een voorbeeld hiervan is een column. Een column is een regelmatig verschijnend kort artikel waarin de columnist op een eigen, persoonlijke manier zijn commentaar geeft op een actueel onderwerp. Dat commentaar is vaak kort, goed, onverwachts en kritisch geschreven en op een humoristische manier of geërgerde manier.

In deze opdracht ga jij jouw commentaar geven op een actueel onderwerp. Maak je niet druk dat je stukje per se onverwachts, of humoristisch moet zijn zoals hierboven beschreven, het gaat er vooral om dat je gaat nadenken waarom je iets vindt en daarvoor meerdere argumenten weet te bedenken.

Individueel

- Lees ter voorbereiding de column van Emma Curvers uit De Volkskrant:
<https://www.volkskrant.nl/columns-van-de-dag/caroline-van-der-plas-en-CestMocro-verschillen-niet-zoveel-van-elkaar-als-zij-zou-willen~be907cc32/>
- Schrijf nu zelf een stuk tekst (ongeveer ½ A4) op basis van de vraag:
Wat vind jij van een platform als CestMocro en de kritiek erop? Probeer je standpunt te onderbouwen met een aantal (minimaal 2) argumenten.
- Teksten kunnen evt. klassikaal in de klas worden besproken.

Caroline van der Plas en Cestmocro verschillen niet zoveel van elkaar als zij zou willen

Emma Curvers

is verslaggever en columnist van de Volkskrant. Ze schrijft veel over (sociale) media en emancipatie.

16 november 2024

ANTWOORDBLAD VOOR DOCENTEN

Opdracht 1

Deze opdracht is er vooral om de leerlingen te activeren met hun eigen kennis over het onderwerp en om uit te nodigen tot een open gesprek in de klas.

Wat betreft de vraag over de betrouwbaarheid van een nieuwsbron, kunnen de antwoorden van de leerlingen eventueel worden vergeleken met de 'journalistieke werkwijze' die in opdracht 2 ook voor een deel wordt gebruikt.

De journalistieke werkwijze (verkorte versie).

- **Controleer de informatie die je hebt gekregen**
Zorg ervoor dat je zeker weet dat wat je laat zien of opschrijft waar is. Controleer je informatie.
- **Gebruik meerdere bronnen**
Om ervoor te zorgen dat je het hele verhaal op een juiste manier weergeeft, is het belangrijk om meerdere en verschillende bronnen te raadplegen. Zo laat je beter zien wat er aan de hand is. Laat daarbij verschillende kanten van het verhaal zien.
- **Scheid feiten van meningen**
Als een persoon zijn of haar mening uitspreekt, mag je dat als journalist niet als een feit naar voren brengen. Je moet altijd verschil maken tussen feiten en meningen.
- **Pas hoor en wederhoor toe**
Dit betekent dat je zowel voor- als tegenstanders de mogelijkheid geeft te reageren. Je probeert het verhaal van meerdere kanten te belichten
- **Vertel wie je bronnen zijn**
Vertel waar je de informatie vandaan hebt en van wie, zodat je informatie controleerbaar is.
- **Bescherm je bronnen, indien nodig**
Als je iemand hebt gesproken die gevaar loopt als zijn mening naar buiten komt bescherm je hem of haar door de naam niet te noemen. Dit gebeurt vaak in onderzoeksjournalistiek.
- **Pleeg geen plagiaat**
Plagiaat betekent teksten of beelden overnemen en doen alsof ze van jou zijn. Journalisten nemen geen beelden of teksten over van anderen, tenzij het nadrukkelijk gevraagd is.

- **Maak gebruik van de 5W1H vragen**

Je informatie geeft antwoord op de vragen Wie, Wat, Waar, Wanneer, Waarom, Hoe. Zo weet je dat het nieuwsbericht compleet is.

Opdracht 2

- **Wat is de kritiek op CestMocro?**
Het Instagramaccount zou sinds het oploeiende conflict tussen Israël en Hamas louter radicale en antisemitische standpunten verkondigen.
- **Waarom vindt Naomi Mestrum, directeur van Cidi CestMocro geen nieuwsplatform?**
'Er is sprake van eenzijdige berichtgeving, waarbij ruim 1 miljoen jongeren worden beïnvloed in hun beeldvorming en waarbij sprake is van totale demonisering van Israël.'
- **Van wie krijgt het netwerk steun? In welke vorm?**
Kamerlid Doğukan Ergin (Denk), andere online nieuwskanalen met ongeveer dezelfde doelgroep, zoals bijvoorbeeld het platform Left Laser en gebruikers van het platform.
- **Heeft het AD zich bij het schrijven van dit artikel gehouden aan de punten uit de 'Journalistieke werkwijze' uit de introductie van deze opdracht?**
Controleer de informatie die je hebt gekregen ✓
Gebruik meerdere bronnen ✓
Scheid feiten van meningen ✓
Pas hoor en wederhoor toe ✓
Vertel wie je bronnen zijn ✓
Bescherm je bronnen, indien nodig - nvt
Pleeg geen plagiaat ✓
Maak gebruik van de 5W1H vragen ✓

Opdracht 3

Bij deze opdracht is geen goed of fout. Het gaat er vooral om dat leerlingen leren om hun mening te onderbouwen en daar een samenhangend stukje tekst over te schrijven.

CestMocro was een nieuwsplatform tot 7 oktober 2023: toen kozen anonieme makers duidelijk stelling

Het razend populaire ‘nieuwsplatform’ CestMocro ligt onder vuur. Het Instagramaccount zou sinds het oploeiende conflict tussen Israël en Hamas louter radicale en antisemitische standpunten verkondigen en moet verboden worden, zeggen tegenstanders. Voorstanders steunen juist het ‘andere, niet- Westerse geluid’ dat CestMocro verspreidt.

Edwin van der Aa 15-11-24, 20:45 Laatste update: 16-11-24, 18:58

Eén blik op de Instagrampagina van CestMocro (1,1 miljoen volgers) en je weet gelijk waar je aan toe bent als lezer. Koppen als ‘Jonge journalist toont agressie van Tel Aviv hooligans’, ‘Opnieuw tientallen doden in Gaza door Israëlische aanval’ en ‘Moslims in Nederland weer belaagd door racisten’ zetten de toon.

CestMocro is diep geworteld in de Arabische en moslimwereld en kijkt ook met die bril naar de conflicten in het Midden-Oosten, de positie van Israël, het handelen van (pro-)Joodse organisaties in Nederland en de gesteldheid van moslims in Nederland. Door de typografie (dikgedrukte koppen) en soms schokkende beelden (momenteel van lijkzakken en politieagenten met wapenstokken) doet het platform populistisch aan.

Het is lang een nieuwsplatform geweest, maar na 7 oktober 2023 hebben ze duidelijk stelling gekozen

- CIDI-directeur Naomi Mestrum over CestMocro

Toch of wellicht daarom is CestMocro zeer populair onder jonge mensen. Dat is niet vreemd: uit [onderzoek \(2022\)](#) blijkt dat ruim een kwart van de jongeren sociale media – vooral Instagram – noemt als voornaamste nieuwsbron. Van de 18- tot en met 24-jarigen wordt zelfs 35 procent door Instagram op de hoogte gehouden. Bijna de helft deelt zelf ook nieuws online. Bovendien volgen veel jongeren nieuwsorganisaties zoals CestMocro op sociale media. Toen onderzoekers van de Universiteit van Amsterdam (UvA) tieners spraken over hun nieuwsconsumptie, viel de naam van dit platform opvallend vaak.

Enkele jaren geleden presenteerde het Instagramaccount zich nog nadrukkelijk als anti-woke en conservatief. Dat gebeurde bijvoorbeeld met posts over de jaarlijkse 'Week van de Lentekriebels' (seksuele voorlichting) op basisscholen. Daarnaast staan onder de berichten van CestMocro regelmatig haatreacties, die volgens critici niet gemodereerd worden, over onderwerpen als de inclusieve samenleving of de positie van lhbt'ers

Verbod

Naomi Mestrum, directeur van Cidi (Centrum Informatie en Documentatie Israël), ziet dat CestMocro sinds de start van de oorlog tussen Israël en Hamas een radicalere toon aanslaat. „Het is lang een nieuwsplatform geweest, maar na 7 oktober 2023 hebben ze duidelijk stelling gekozen. Sindsdien is sprake van eenzijdige berichtgeving, waarbij ruim 1 miljoen jongeren worden beïnvloed in hun beeldvorming en waarbij sprake is van totale demonisering van Israël.” Mestrum is geen voorstander van censuur. „Het is aan de politiek en het OM om de regels te bepalen, maar ik vind het wel belangrijk dat er aan de bel wordt getrokken.”

Ze beseft dat de bezoekers van CestMocro natuurlijk niet per se de jongeren zijn die vorige week op scooters in Amsterdam Joden mishandelden.

Onderzoeker Laura Mulder (Fontys Hogeschool Pedagogiek) bevestigt ook dat het gebruik van bepaalde sociale media lang niet altijd per se op dezelfde manier de ontwikkeling - laat staan het gedrag van een jongere - beïnvloedt. 'Niet alle adolescenten zijn hetzelfde', stelt zij vast in een rapport. „De vraag is: hoe diep zit je in een bepaalde fuik?”

▲ Het platform CestMocro en het C-logo dat de makers hanteren © Instagram

Caroline van der Plas (BBB) wil - met de huidige onrust in Amsterdam en het Midden-Oosten - desondanks toch een verbod op 'haatzaaiende platforms zoals CestMocro'. Het kabinet gaat daarnaar kijken. *De Telegraaf* spreekt van een 'haataccount' en Cidi deed eind oktober al aangifte tegen de onbekende eigenaar van het Instagramaccount CestMocro. Hij zou hebben aangezet tot haat en geweld tegen Joden. Ook tegen reageerders op het platform is aangifte gedaan.

De anonieme makers van CestMocro - het is onbekend wie er achter deze pagina's zitten en pogingen van deze website om in contact te komen, lopen dood - melden via hun eigen kanaal duizenden steunbetuigingen ontvangen na 'de lastercampagne vanuit het Cidi, *De Telegraaf* en BBB-leider Caroline van der Plas'.

cestmocro De persvrijheid is deel van de vrijheid van meningsuiting. De belangrijkste bedreiging ervan is censuur.

In Nederland geldt een sterke bescherming van de persvrijheid en de vrijheid van meningsuiting, vastgelegd in de Grondwet (artikel 7).

Dit betekent dat directe censuur door de overheid op nieuwsmedia verboden is. Journalisten en nieuwsorganisaties hebben het recht om informatie vrij te publiceren, zonder voorafgaande toestemming of controle door de overheid.

▲ CestMocro plaatst de internationale verklaring van Amnesty over persvrijheid in reactie op de oproep van Caroline van der Plas (BBB) om het forum te verbieden © Instagram

Veel online steun

'We willen iedereen hartelijk bedanken voor alle steun', valt te lezen. 'Uiteraard blijven we doorgaan met onze berichtgeving over de genocide in Gaza. Vandaag hebben we met meerdere juridische experts gesproken en zijn we ervan overtuigd dat we geen enkele wet hebben geschonden. We onderzoeken ook de mogelijkheden voor een website en andere kanalen.'

Volgens ingewijden zou er zelfs een verzoek liggen bij Meta, het moederbedrijf van Instagram, om de eigenaar van het platform CestMocro te achterhalen, zodat die aansprakelijk kan worden gesteld. Kamerlid Doğukan Ergin (Denk) verzet zich echter met hand en tand tegen aanvallen op het platform. Hij zegt in een online verklaring dat dit past bij 'censuur' en 'een patroon van het monddood maken van mensen'. Hij doet de oproep aan de makers: 'Blijf je altijd uitspreken en laat je niet intimideren door die rechtse politici'.

Ondertussen stikt het op sociale media van de oproepen door gebruikers om CestMocro te blijven steunen of te gaan steunen. Verder loopt er een petitie om CestMocroTV weer terug te krijgen op Instagram. Het account is verwijderd na overtreding van de Instagramregels. Ook andere online nieuwskanalen met ongeveer dezelfde doelgroep, zoals bijvoorbeeld het platform *Left Laser*, roeren zich. Met één centrale, niet erg polariserende boodschap: „Een aanval op één van ons is een aanval op ons allemaal.”

EMMA
CURVERS

Caroline van der Plas en Cestmocro verschillen niet zoveel van elkaar als zij zou willen

Er is geen ja maar, bij Jodenhaat en antisemitisme', zei Caroline van der Plas woensdag in de Tweede Kamer. Wat moet het toch heerlijk zijn om in koeienletters te praten, denk ik vaak, dat scheelt een mens zó veel tijd. Nee, er is geen ja maar bij Jodenhaat, maar (ja, sorry) je kunt wel 'ja, en' zeggen, zei de Joodse theatermaker Jaïr Stranders deze week in onze krant, in een zoveelste verzoek aan politici te stoppen met de troepen uiteendrijven.

Van der Plas had een idee bij zich: konden ze Instagramkanaal @Cestmocro niet verbieden, dat 'broeïnest van antisemitisme'? Het plan leeft al langer, het Cidi deed vorig jaar (vergeefs) aangifte tegen het kanaal. *De Telegraaf* plaatste het verzoekje deze week door omdat Cestmocro zou 'grossieren in haattaal over Joden' en Van der Plas, die meedingt in de race om de titel Beste Vriendin van Israël, zei: aye aye, sir. 'Met 1,1 miljoen volgers heeft dit kanaal meer bereik dan veel traditionele media', zei ze bezorgd.

Zo veel, waarom eigenlijk? In eerste instantie omdat het anonieme kanaal in blokletters nieuws doorsluisst dat je in één oogopslag vat. Geen gemaar, maar panklaar. Tot dik een jaar geleden ging dat over sport, schandalen rondom artiesten of lhbt-kwesties. Maar inmiddels lees je in de comments dat volgers er komen voor 'het echte nieuws over Gaza': video's van tenhemel-schreiend leed, bijvoorbeeld. Over de rellen schrijft Cestmocro dat de Maccabi-supporters uit waren op geweld tegen 'anti-genocidedemonstranten' - hier geen woord over Jodenhaat de andere kant op. Is dat eenzijdig en Pro-Palestijns? Zeker. Anti-Israëliisch? Absoluut. Antisemitisch? Nee. De opzettelijke verhaspeling van die twee is doorzichtig, net als het expres door mekaar halen van posts en comments.

Zo'n kanaal groeit niet voor niks. Traditionele journalisten moesten erkennen dat de YouTubevideo van de 16-jarige Bender een relevant stuk van het plaatje liet zien. En ook Cestmocro is zo'n onlineplek waar je naartoe gaat als je vindt dat de media er niet voor jou zijn, en het kabinet, dat nog altijd meewerkt aan het platbombarderen van Gaza, jou niet vertegenwoordigt. Ja, in de comments van Cestmocro kun je antisemitische bagger aantreffen. Ja, én: haattaal en racisme vind je ook onder de tweets van Yesilgöz, Wilders en Van der Plas, die onmiddellijk wisten dat het hele voorval aan niets anders dan de Jodenhaat van Noord-Afrikaanse Nederlanders lag. Zij posten overigens op X, een platform dat weigert haatberichten fatsoenlijk te modereren.

Caroline van der Plas en Cestmocro hebben meer gemeen dan ze zouden willen: ook Van der Plas heeft veel populariteit te danken aan sociale media die woede-loswoelende postjes belonen, ook zij heeft zich opgewerkt als stem van een groep die zich ongehoord voelde, en ook zij weet hoe ze de bal voor open doel moet leggen. En net als de lui achter Cestmocro weet Van der Plas dat steeds minder mensen een lang krantenartikel lezen, dat versnipperd nieuws uit het eigen onlinewijkje, zonder veel mitsen en maren, voor veel mensen prima genoeg is.

'Ja, dat kan', zei justitieminister David van Weel doodgemoedereerd op de vraag van Van der Plas, alsof er niet een piepklein censuurverzoekje was gedaan. Nee hoor, kan niet: pas als er strafbare dingen op het platform staan. Het onrustbarende aan dit gesprek is dat het bizarre vragen normaal maakt. 'Moet je nieuwssites inderdaad uit de lucht kunnen halen?', vroeg de EO haar publiek deze week. Eh... wat?

Intussen is toch weer even neergezet dat 'mocro' synoniem staat aan Jodenhaat, met als bijkomend voordeel dat we Jodenhaat ook niet meer bij al die andere Nederlanders hoeven te zoeken. Niemand is ermee geholpen, niet de Joden die zich onveilig voelen in de hoofdstad, niet de Marokkaanse Nederlanders die het tweederangs burgerschap vrezen, maar Cestmocro en Caroline van der Plas hebben er wel een boel nieuwe volgertjes aan overgehouden.

CestMocro is een uitgave van Nieuws in de klas.
De opdrachten zijn bestemd voor scholieren in de onderbouw van het
VO.

© Nieuws in de klas, Amsterdam
Uitgave CestMocro
Samenstelling en redactie: Laila de Miranda

Het kopiëren van delen ten behoeve van het gebruik door
leerlingen is onbeperkt toegestaan. Het kopiëren van enig
onderdeel ten behoeve van elk ander gebruik is alleen
toegestaan na schriftelijk verkregen toestemming van
de uitgever.

e info@nieuwsindeklas.nl
w www.nieuwsindeklas.nl